

168. • LAKNER LÁSZLÓ (1936)

Lány az ablakban, 1957

Olaj, farost, 59,5x79,5 cm
Jelezve jobbra lent: LL57

Kezdő ár: 6 000 000 Ft / 19 293 EUR
Becsérték: 8 000 000 - 10 000 000 Ft
Estimated value: 25 723 - 32 154 EUR

1. Bernáth Aurél: Csendélet Cézanne-könyvvel (Csendélet a műteremablakban), 1945 magántulajdon

Lakner László visszaemlékezései szerint 12 éves korában döntötte el, hogy festő szeretne lenni.¹ Ezután következetesen kitartott döntése mellett, két év múlva már Bernáth Aurél aijtaján kopogtatott legfrissebb pasztell képeivel, hogy a mester tanácsát kérje, illetőleg, hogy beadja jelentkezését a Főiskolára. Kedvét még a visszautasítás és az építő kritika sem szegte, előbb elvégezte a Képzőművészeti Gimnáziumot, majd 1954-ben beiratkozott Bernáth osztályába a Képzőművészeti Főiskolán. A kényszerkiterő, vagyis a gimnáziumi évek végül meghozta gyümölcsét, Lakner itt ismerkedett meg Szabó Ákossal, Gyémánt Lászlóval, Kóka Ferencsel és Csernus Tiborral.

A főiskolán ezekben az években hivatalosan két lehetőség állt a leendő festők előtt: vagy a kultúrpolitika által protezsált szocialista realizmus égisze alatt dolgoznak, vagy a Szőnyi és Bernáth által képviselt lírai, látvány- és természetelvű festészet nyomán haladnak. A Bernáth-tanítványok egy harmadik, alternatív utat választottak. Részben elrugaszkodtak mesterük stílusától, másfelől viszont a szakmai igényesség betartásával az ő szellemében dolgoztak. Lakner László számára azonban már ekkor ugyanennyire fontosak voltak a személyesen választott nagy elődök, mint Rembrandt, Goya, Ben Sahn vagy Francis Bacon.

A most aukcióra kerülő Lakner kép még a főiskolai időkből való, jelzése szerint 1957-ben készült. Összehasonlítva az ugyanebben az évben festett, jól reprodukált Pál utcai fiúk című festményével, látható, hogy Lakner akár egyazon évben képes volt egészen más típusú képeket festeni. „Jóllehet Lakner életművére mindig is jellemző volt, s a mai napig jellemző a felszabadult kísérletezés, a főiskolai tanulmányok utolsó (útkereső) éveire tehető periódusa tekinthető az életmű tán legszerteágazóbb időszakának” – írja Fehér Dávid.² Míg a Pál utcai fiúknál az amerikai Ben Sahn száraz, szállás stílusát lehet felfedezni, akinek műveit Lakner a nagy összefoglaló albumok reprodukcióiból ismerhetett, a Lány az ablakban című festmény témájában, kompozíciójában és stílusában inkább Bernáth Aurél „ablakos-képeivel” állítható párhuzamba. Bernáth kedvelt kompozíciós megoldása volt az ablak elé állított csendélet vagy alak, amellyel egyszerre jeleníthette meg a belső és külső világot, a maga hűvösen lírai módján. Lakner meghagyta a jól ismert festészeti toposzokat, az asztalon felsorakoztatja a csendéletek legfontosabb kellékeit a virágos vázával, a gyümölcsökkel, a palackos üveggel, az újsággal vagy a tükörrel – a kinti világ azonban mesterétől eltérően nem a Duna vagy a Balaton megnyugtató vize látható, hanem a város rideg

2
3

2. Lakner László: Pál utcai fiúk, 1957
magántulajdon

3. Ben Sahn: Ugrókötéllel játszó kislány, 1943
Museum of Fine Arts, Boston

téglafalai és gyárkémenyei. Az ablak fontos motívuma a képzőművészetnek a kora reneszánsz óta, ám jelentése a 20. században igencsak módosult. Míg eleinte az ablakból látható táj, építészeti elemek a kép kontextusába helyezését szolgálta, és a világ megismerésének módját szimbolizálta, addig a múlt században az elidegenedés bemutatásának egyik eszközévé is vált.

A *Lány ablakban* felületkezelése még eltér az egykét évvel későbbi szürrealista képek megronsolt, visszakapart, csurgatott felületeitől, a megformálást inkább az apró gesztusokból építkező naturalizmus

jellemzi. Lakner a festéket vastagon, expresszív mozgásokkal viszi a vászonra, folszerűen építkeve. A tárgyak kontúrjai a lemenő nap fényében elmosódtak, az alkonyi kékek és rózsaszínek harmonizálnak egymással.

Lakner hírnevét a későbbi neoavantgárd egyik központi alakjaként szerezte, korai munkáiban azonban már sok minden megtalálható volt, mint ami később vált számára igazán fontossá: a festészet és a könyv, az irodalom és a filozófia, az érzékletesen megfestett felületek, az érzelmi töltés és az intellektuális gondolatiság.

FÖLDES Léna

1 Szentesi Edit: Beszélgetés Lakner Lászlóval. In: *Hatvanas évek. Új törekvések a magyar képzőművészetben*, MNG, 1991, 128.

2 Fehér Dávid: Lakner László: Párizsi szálloda, 1959. In: *Virág Judit Galéria Jubileumi 50. Aukciójának katalógusa*, 2015.

